

LENIN TUJ VBLAT

(По ленинскому пути)

VKP(В) Okruzkomlən, Okriskolkomlən da Okrproisovetlən gazet

Şeņtavr 18 lun 1936

№ 129 (1427)

Подписная плата:

На 1 год 12 руб.

На 6 мес. 6 руб.

На 3 мес. 3 руб.

АДРЕС РЕДАКЦИИ:
п. Кудымкар Свердловской области.

ŞELKORREZ! KOLXOZNƏJ DA BRIGADNƏJ ŞTENGAZETAEZIŞ REDAKTORREZ!

Okřavr 15 lunşan pondəčənb zanařiaez kolxoznəj da brigadnəj ştengazetaez redaktorrezlən zaočnəj kurssez vbln. Eaa zaočnəj kurssez organizujřčənb centralnəj „Kreşşanskəj gazeta“ redakcijaən.

Vbdənnbt, kin mədat postupi'nb ena kurssez vblə, giza zavleņno „Lenin tuj vblat“ gazeta redakcijaə i bsta şeņtavr 30 lunəz. Vermat seteəm zavleņnoezsə giznb sizə i aslanbt rajonəj gazeta redakcijaə.

REDAKCIJA.

BVDƏS NAROD OBSUZDAJTƏ SSSR KONSTITUCIJA PROEKT

OBSUZDAJTČƏ 123-ƏT STAŤTA

MIJAN RODINA PONDA, VELİKƏJ STAĬIN PONDA

Carskəj kadə komi-permjakkezəs i ořir tujə ezə lbdə. Mestnəj kulakkez bednotaliş pičkisə medvərja sokkez, ovzvajtisə nişə vdkod pozornəj nimmezən. Permjakkez vbln izdevajtčisə vbdən, kinlən toko dšs ez pet. I vbdəs eta vli carskəj zakonez řerti.

Urjadnik da starsina, kədnija vlişə ovlečonəjš carskəj vlašən, ořirlə ez řetə samostojatelnəja i dumajnb. Kbeəm toko poruganņoez, kbeəm toko izdevatelstvov ez pridumvajtłə ena izuverez?! řakbt vli kad, řad ojjezən sija vevttis drevņasə. Starsina da urjadnik, nblən strasnəj nimmez vlişə, kbz pugalaez ne toko řelad ponda, no i vzrosləjjez ponda. No eta pembt da řakbt kadš řulalis. Komi-permjakkez vazn-ri olənb naroddez velikəj řemjənb, kədnija nařelajřčənb Sovetskəj Sojuzsə, ravnopravnəj řlennezən.

Komi krajis kərkəřa pembt vərrezə da kus vbevəzə loktis socialistiřeskəj industrializacija. Setřin, kb tən mijan ajjezlən da dēdezlən vekkezən řurtisə savannez da puəvəj piņəez, pondisə gřmavnə, řařnb avtomobillez, traktorrez, kombajņnez. Mədnəz pondis munnb olan. Mədik lois mōrt. Radoř piņəəzən řrənb mijan drevņəez, mijan kolxoznəj vbevəz.

I me, drevenskəj zonka, kəda esə das godvərlənb, tədistoko puovəj piņa da gər, velali upravljatnb avtomobilən, vbdəs řeləmnam luvita pjařiletkaliř eta krasavecsə, socialistizmlis eta ořicetvoren-

STATŤA 123. SSSR-iř grazdanalən ravnopravije, nb nacionalnořřan da rasařan zavřittəg, vbdəs kəzajstvennəj, gosudarstvennəj, kulturnəj da obsestvenno-politiřeskəj olan oblařtežbn ləə nēpreloznəj zakonən.

Kbeəm-vb ez vəv veřkbt libo kosvonnəj pravəez ograničēņno, libo mədnəz, grazdanalə nb rasovəj libo nacionalnəj prinadležnořřan zavřimořřnb veřkbt libo kosvonnəj preimussestvoez ustanovitəm, siz-řə kbz i rasovəj libo nacionalnəj isklučitelnořř, libo nēnaviřt i preņebrezeņno vbdkod propovēd—karajřčənb zakonən.

LENINSKƏJ NACIONALNƏJ POLIŤIKA TORZESTVUJTƏM PONDA

Mijan okrugnb supřta da jona vbdmə kəzajstvo, sodə uzaliřezlən blagosostojanno, burnəja řoriřəřə nacionalnəj formaa, socialistiřeskəj soderžanņoa kultura.

Leninlən—Stalīnlən is-ņosə, etə prekrasnəj poslusnəj masinasə.

Stalīnskəj Konstitucia—partijalən, vbdəs ravočəj klaslən, vbdəs kolxoznəj kreşşanstvolən pōveda. Konstitucia—eta lenīnsko-stalīnskəj nacionalnəj poliřikalən veliçajsəj pōveda. I pondasə-kə vraggez řujnb ařinns porř řuka nřrezņbsə mijan stranaə, me gotov luvəj minutə avtomobil vblis rikřnb vojevəj masina vblə i uřkəřčnb vořə řčastlivəj olan ponda, mijan rodina ponda, velikəj StaĬin ponda.

řofer Storozev Grigorij Vařiljeviç.

řytannəj rukovodstvo utbn da partija okruznəj komitetlən praktiřeskəja veřkətləm řerti komi-permjackəj narod řapkis asləs tuj vblis vbdəs kontr-revolucionnəj nacionaliřiřeskəj gruppirovkaez, kədnija peřliřisə tormožitnb komi narodliř řčastlivəj, zazitočnəj olanə supřta munəmsə.

No razgromitəm nacionaliřezlən kolřčəmmez mukədlənb kolřčisə, ta-iřisə. Me çajta, sto stalīnskəj Konstitucia proektis 123 stařtaə kolə sodnb: „Licoez, kədnija pořagajřčənb nacionalnəj poliřika torzestvo vblə da uliçonnəjjez velikoder zavņəj sovīnizmnb i mestnəj nacionalizmnb dolzonəř presledujřčnb zakonən, kbz narodlən zaklatəj vraggez“.

Jarkov Grigorij řtepanoviç.

Belojevskəj kolxozis predředatel.

SPAřIBO RODNƏJ STAĬINLƏ

Una das vovz, kbz kustəm kurəg, nařnb da niřsetənb řaknitis mijan Verx-Juřvinskəj volořtiř glukəj drevuska Ageeva. Vbdəs drevņənb ez vəv etik samovar, ez vəv etik lampa, nēkin ez təd řasəez, gozum i təv velimə dodđezən, telegaez jblis ez vəv ponařije. Rařnikkez, savan da puəvəj piņa—vot i vbdəs, mjb vli kərkəřa kreşşanlən.

Aslas olanənb 70 god kezə menam ajə sovřem petis řilaeziř, pondis niřsenstvujřnb, a me 14 godřa podrostokən muni uzavnə spasoovskəj kulak Kudymov Andrejan Filippoviç ordə. Mjbřtəz uzətis menə kulakš, no blagodarnəř tujə, sija menə toko vidis „darmojedən“, „lodřrən“.

Kər menym řris 16 god me muni uzavnə ljijskəjə, no i tatən menə viřçis is seteəm-zə pembt da kurbt olan. „Darmojed“ da „lodřr“ vidannez dnə tatən sodis esə etik vidan: „permjak solonəj usi“, „řurka“. ljijskəjənb me pervujis pondi řivstvujřnb nacionalnəj əvida, ədđən vli menym zubbt. No mjb me vermi vėznə řbiř, mjb vli utverdiřčəm una sořna goddezən.

No loktis Velikəj Socialistiřeskəj revolucija, vbdəs vaz olanš ruknitis. Socialistiřeskəj revolucija utverditis vbdəs naroddezliř, kbeəm-vb kbz

Geroiřeskəj Ispaniāis iņkaezlə da řeladłə otsət

Sovetskəj stranaiř uzaliř iņkaez řma primitisə trexgornəj manufakturaiř rabotničaezliř korəm or ganizujřnb sborrez, medvb otsavnə ispaniskəj narodnəj vojecezlən řemjəezlə, iņkaezlə da řeladđezlə. Bakuiř „Parizskəj komuna“ nima zavodnb kotelnəj cexnb 20 minut dšri vli əktəm 200 rublej. Lenin nima řekstilnəj fabrikaənb srazu-zə miřing vərnb rabotničaez əktisə 400 rublej. Volodarskəj nima svejnəj fabrikaiř rabotničaez otçiřlitisə miřeçnəj zarabotkiř procent da řnb.

Čelabinskəj traktorstrois nıvkaez—komsomolkaez əktənb sizə sredstvaez. Krasnogorskəj rajoniř „Červona perr emoga“ kolxozis kolxozničaez prjamo tok vbln molotilka dnbn lbdđētisə trexgornəj manufakturaiř rabotničaezliř piřmo i setən-zə 26 kolxoznica resitisə otçiřlitnb ařinns etik lunřa doxod

Lozovskəj rajoniř. Vladimir ljiiç nima arteliř kolxozničaez əktisə Ispaniāis iņkaez da řelad ponda 100 rublejřa unazk denga. Denga əktəm pařkalə Xorkovsinais i mədik kolxozzežbn.

vbln nija ez baitə, ravnopravije. StaĬinskəj Konstitucia proekt naroddezliř etə ravenstvovə da bratstvovə kerə nērusiməj gosudarstvennəj zakonən.

Ne tədnə əni mijanliř Ageevasə. Mijan vbev vbln musə řəralənb-sulalənb traktorrez, řusə vun dnbn kombajņnez.

Spařibo tenbt, rodnəj StaĬin, řčastlivəj olan ponda, mudrəj Konstitucia ponda, 123 stařta ponda, kədija zakreřajřtə vbdəs nacionalnořřezis grazdanalis ravnopravije, kədija mōrtə pərtə mōrtə.

Izbaç Kudymov Vladimir Vařiljeviç.

NARODLĀN VRAGGGEZLĀ ABU POSSADA

Bandittez suvtisē proļetarskēj sud ožņn

Šeņtavr 14 lunā, lunas 4 časē pondātčis otkrētāj sudēbnāj process „Grigorej Raspuțin“ banditskēj terroriščeskēj sajkas vylņ. Podsudimējjez skamja vylņ 8 prestupņik. Nь kolasiš unazьk kulakkez da ožьkša osuzdenējjez vьdkod prestuplenņoez ponda—prestupņaj ēlementtez.

Etnija narod vraggezlān terroriščeskēj, banditskēj deļatelnos pondātčē 1930 godšan, kār okrugiš bedņackēj da sredņackēj kreššanskēj massaez suvtisē tuj vylā, kēdijā mьččalis leninskēj partija da narodlān velikēj vozd jort Stalīn, — pondātčisē organizujtčьnь kolkozzezē. Narod vraggezlā, kēdnija pukalēnē āni podsudimējjez skamja vylņ, ez udajtčь dugdātņь kolkozņaj dvizenņo volnasē, ez udajtčь razņь kolkozzezēs, aslanьs kontr-revolucionņaj agitacijaēn. I sek, nija partija dьnā, sovetskēj vlašť dьnā, kolkozzez dьnā aslanьs zverskēj ņenavišēn vārjān mēdik peššan metoddez.

Etnija omeržitelņaj otir, kēdnija pēdēnь kolkozņaj stroj dьnā ņenavišēn, i čuvstvujtēn, sto nija lezčisēn pēdēsā, kutčisēn otuzijō berdē, organizujtēn banditskēj sajkas. Nija levtām kurokēn karaulitēn dērevņais medbur aktivisttezēs, kolkozzeziš agitatorrezēs da organizatorrezēs i lьjlān nija, etān pešlišēn dugdātņь mosņaj kolkozņaj priļiv. Nija rasxišajtēn kolkozņaj da gosudarstvenņaj sobstvennos, zugdēn da gravitēn ambarez, larjokkez, meļņicaez, kerēn naļottez aktivistkolznikkez kerkuez vylā. Kolkozņaj da gosudarstvenņaj dobro vylā pošagatelstvoēn, nija starajčisē ličātņь ēkonomiščeskēj vьn Kočovskēj rajoniš kolkozzeziš, med ņe šetņь nylā zoramņь ožlān. Aslanьs naļottezēn etnija bandittez starajčisē dežorganizujtņь trud kolkozņaj lьbbez vylņ, zugņь gozumša šelskoxožajstvenņaj izzez. Aslanьs kontr-revolucionņaj banditskēj deļatelnosņn nija ezē vrezgujtē ņemēn.

Uralskēj vojennāj ok-

ruglān vojennāj tribunališ predšedatel — brigvojen jurist jort Aleksejev og-lasajtē obvinitelņaj zak-lučenno. Banditskēj sajkas glavarrez Nikonov Grigorej („Raspuțin“), Nikonov Prokopij da Kivilov Aleksej priznavajtēn ašņsē vinovņajjezēn. Etnija glavarrez kolasiš glavar Grigorij Nikonov pьtajtčē dokazitņь, sto sija „rjadovēj“ bandit, a ņe glavar, kēdēn sija vylis javlajtčē.

Vit obvinajemējjez kolasiš mukēdьs otricajtēn ašņis vīnanьsē, priki-dьvajtčēn „Ivanuskoezēn“, kьz vot Kotasev—bandittezlān „s v j a z i s t“, Svetlakov, kēdija bandittezlē šetavlēm vintovkaez, patronnez i siž ož.

Podsudimēj „Raspuținās“ dopros

Nikonov Grigorej („Raspuțin“) pokazāņoeziš tьdalē, sto ordčēn sьkāt pukališez, kēdnija uškātčēmas „ņevinnāj starikkezēn“, raskulačēnņaj kulakkez, ožzaša osuzdēnņaj prestupņikkez, snabzajtisē bandittezēs oruzjoēn, šetalisē nylā ņān, da mēdik produkttez, saļavlisē as gortanьs bandittezēs, da nylis gravitēm dobro, vālisē nylān agenttezēn.

Nikonov talun uškātčis prostāčokēn. Sija pueātē assis da banditskēj sajkališ prestuplenņoez eakьl ņevьtik jeļejņaj gosloēn i toko lēgēn dāv-dalan šinnez vištālēn sь jylis, sto proļetarskēj sud ožņn sulalē narodlān ņeprimirimēj vrag.

—1930 godēz me zānimajtči šelskēj kēzajstvoēn, gozumšē uzali lьbbez vylņ, a tēvveznas vezsi vāvvezēn, varьšņicajti.

Sija, etija kulak—prasol oz vištav, sto sь kēzajstvoēn uzalisē vatrakkez da podēnsikkez, sto ačьs sija ez uzavь, a sadtāg pьr pirujtis, juvis vezsēm varьssez. No ņe-oproverzitan fakttez da dokumenttez sija izovli-čajtēn.

—Vištav, kьz vьjin kolhoz predšedatel ēšņnā, Nikonov Aleksej, i mēdin sija vijņь?—Jualē sudlān predšedatel.

—Me sija lunā vetli Kočovas. Berti setčinsān rьttavvas i zonkaokēs eakti vālas vezņь kukaņ vizanē—jārjām viz vylā, kьtēn olisē kolkozņaj kukaņnez. Etija kukaņ vizaninьs vāli ožьk menam, no kolhoz organizujtčēn vārņь šuris kolkozņaj plast uvtē.

—Kin sija zonkaēs, kьeām otnoseņno sija imejtis te dьnā?

Nikonov oz resajtčь vištavnь veškьta, sto sija sьlān vatrak, a suā:

—Sija širotā, olis to ētik ordēn, to mēdik ordēn... Kolkozis predšedatelēn aļs Nikonov šer-gej pondām vidčьn, mьlā me vālas lezi „aslam“ telātnikē. Me eg vermь tēpitņь etijē, kvačiti „frolovka“ da lьji nь kerku ēšņnā.

—Mьlā te lēgalin kolkozis predšedatel vylā?—Jualis sudlān predšedatel.

„Raspuțin“ etijē voprossē pešlišē vlatņь, sija, konesno, oz su, sto Nikonov vāli kolkozņaj organizator, sija oz vištav deļstvitelņaj lēgalan pričina, kēdija saļovtčē sьšņ, sto kolhoz mьrdčis sьliš, kьz i mēdik kulakkezliš mu i kukaņ vizan jār, kolhoz kulakkezēs lišьtis počvais, kēda vylņ nija etateām vura olisē, ēksploatirujtisē vatrakkezēs da bednotaēs.

Prasol Nikonov, kьz i vьdēs kulačestvo „kolkozņaj strojņn pondis čuvstvujtņь aspondaas smertelņaj udar. To kьtēn glavņaj pruzinaēs, kēdija eaktis bandit Nikonovēs lьjņь kolkozis predšedatelē.

Vrag oz šetšь vojtag. „Raspuțin“ gēgār organizujtčēn vьdsā gruppa, kēdija vāli svjazannēj različņaj dērevņaeziš kulačestvokāt. „Zmitēn kolznikkezьs, lolavnь ņemēn“, norāšisē kulakkez bandittezēs gēštītātikē i mьjān vermisē nylā otsalīs. „Raspuținlān“ vanda, etā kulackēj mešt, sь ponda, sto kolkozņaj stroj lišьtis nija sondi uvtēn olanis.

—Vištav, kār i kьtēn mēdьrša lьjin kolkozis predšedatelē?

—Etā vāli 1932 godē

tulьsnas. Mijan Prosina dērevņasān 3 kilometra saļņn vārņ, pukšim vārē i kuimēn vintovkaezis lьjlim kolkozis predšedatelē. Vijņь vermim toko sь uvtis vāvsē.

—Kьtiš voštīn vintovkasē?

—Sija mēnьm šetis „Motoš“ Ivan—starajtčē tēd vylā ustākņь „Raspuțin“ kьeām kē kulakēs.—Asšim „frolovkaēs“ me vezi pidzak vylā, obrez, kēdijē mēnьm šetis kulak Bulatov, me vezi xromovoj sapka vylā,—vištāšē sija ožlān.

—Kьz gravitin larjokkez lešpromxozliš, specpošolokiš, da šerva ju vylņ Saņserovskēj meļņica?

I „Raspuțin“ vištāšē, kinkāt i kār 1930 godšan 1936 godēz gravitis vьd-lān, kьz i kьtčē zēvalis gravitēmsē. Sija vištāšē, kьz nija mštitisē kolznikkezlā—aktivisttez lā. Vot nija gravitisē Nikonov Iļjaēs, mьrdčisē sьliš berdana, vot nija kerisē naļot Kotasev kerku vylā—partija členē kandidāt vylā, Mordvina dērevņān gravtisē Martusev Nikolajēs.

—Kьz vijin Saņserovvezēs šamjones da Prokopijēs?

—Saņserovvezēs vijisē Pavlov Štepan da Vavilīn Kondračij. Mijē sulalim ožlānčьk.

—Nija vijlisē, a tija sulalit da vizētītē?

—Mьjņn.

—Kin vijis dešatnikēs Isajevēs?

—Baitisē, sto vijis Nikon Prokopej Štepanovič,—pondātčē čuklašņь „Raspuțin“. Sudlān predšedatel lьddē predvartelņaj sledstvija vylņ sьliš pokazāņoez, kьtēn sija mьččalis, sto Isajevēs vijis Nikonov Prokopij Ignatjevič, kēdija āni sьkāt ordčēn pukalē podsudimējjez skamja vylņ. Kār-vь ez pondātčь vāšņi Nikonov Prokopij Ignatjevič jylis, („Raspuțin“ starajtčē sija „ņe šetņь“ i šetē saļlašan otvettez.

—A kьz gravitit Kuzņecovaēs?

—Mijē kazalimē, sto mu nēnь kьk muzik, mēdimē nijē gravitņь, no nylān

šaranьs ņem ez vāv. Sь vārņn vizētām munē inka (sija i vāli Kuzņecovaēs), mijē mьrdčimē sьliš piz, palto da sapoggez.

Šakьt etā banditskēj sajkališ perečišlitņь vьdēs prestuplenņoezēs. Kolkozņaj stroj krepitān uzņn ožņn munisšezēs vijām, dērevņaeziš aktivisttezēs vartlēm, larjokkez da meļņicaez gravitēm, podzoggez, iznašilovāņoez—vot prestuplenņoez lān cep, kēdnijē tvoritis etā vanda vit god dьrņi.

„Raspuținās“ doprosьs kьšis šeņtavr 14 lunā rьtša zasedāņno vylņ, da šeņtavr 15 lunā asьvša 10 časān lunša 12 časēz.

Assis prestuplenņoez jьliš vištālēm vārņn „Raspuțin“ vištālis, sto sija ņe rjadovēj bandit, a banditskēj sajkalēn jurališ. Vьntāmēs dugdātņь dērevņān pōvedņaja socializm stroitām, vьntāmēs panēvtņь kolkozzez krepitām, bandittez lunis lunā esē ādčēnčьk lēgāšisē da lēg pripadokьn kidajtčisē vьdlāē.

Assis terroriščeskēj banditskēj deļatelnos nija med aktivņaja nuātisē tulьsša da gozumša kadē, a tēv kezē Kočovskēj rajoniš mūnlisē mēdiklāē.

Sud predšedatel vopros vylā, „kьtēn vāli 1933 godē tēvnas“, „Raspuțin“ otvetitis:

—Ukrainān da Donbassьn. Uzalimē mijē Stalino gorodēn, gruzčikkezēn, lunnas zarabavajtim 8—9 rubēn. Me oli jēz famiļloēn.

Tēvnas 1934 godē „Raspuțin“ olis Gorkovskēj krajņn, nьn-zē vijām Saņserov šemjon dokumenttezēn. Vьd tulьsē bandittez, klassovēj mešt vьnēn soblazņajtēmēs, vilis bertlisē aslanьs Kočovskēj rajonē. Mšlitņь i mštitņь, kēvь etā ponda kovšis ovņь nьn-zē vijām pokojņik famiļlo uvtēn,—vot mьjān olisē āni podsudimējjez skamja vylņ pukališ bandittez. Proļetarskēj sud šetas nylā kolāna vōzmeždije. Narodlān vraggez dolzonēs lonь uničtozītēmas.

Ņ. Invadorskāj

Ответствен. редактор
С. Нефедьев.